

Силабус курсу
Актуальні проблеми загальної педагогіки

Освітній ступінь – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»
Кількість кредитів – 5
Рік підготовки – 2, семестр – 3
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Дні занять: за розкладом
Консультації: за розкладом

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. пед. н., проф. **Мешко Галина Михайлівна**

Контактна інформація   hal-meshko@ukr.net, 0984476019

Опис дисципліни

Курс «Актуальні проблеми загальної педагогіки» спрямований на розкриття основних положень і проблематики загальної педагогіки, загальних основ теорії навчання і виховання, педагогічного менеджменту, провідних концепцій навчання і виховання особистості, сучасних технологій навчання і виховання здобувачів освіти, важливих досягнень сучасної педагогічної науки. Метою вивчення курсу є: забезпечити засвоєння системи педагогічних знань, формувати вміння конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми освітнього процесу, вміння моделювати освітній процес; формувати досвід самооцінки і самоаналізу педагогічних явищ і ситуацій; сформувати уміння регулювати навчально-виховну взаємодію зі суб'єктами педагогічного процесу; аналізувати та оцінювати процес і результат навчання і виховання; вміння використовувати продуктивні технології навчання і виховання формувати системне педагогічне мислення, професійну компетентність і майстерність.

Навчальний контент

Години Лекц./ Практ.	Теми	Результати навчання	Завдання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЛЮДИНОЗНАВЧА НАУКА		
0/2	ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК	Знання філософсько-методологічних основ загальної педагогіки, основних положень і проблематики загальної педагогіки; уміння характеризувати тезаурус загальної педагогіки; уміння здійснювати ретроспективний аналіз наукового доробку у дослідженні проблем загальної педагогіки; уміння визначати актуальні проблеми та тенденції розвитку сучасної освіти	Питання, есе
2/2	ТЕМА 2. ЛЮДИНА ЯК ПРЕДМЕТ ВИХОВАННЯ	Знання особливостей, механізмів та чинників формування особистості; вміння розрізняти вікові та індивідуальні особливості особистості і враховувати їх у процесі навчання і виховання; уміння створювати оптимальні умови для реалізації здобувачами освіти свого потенціалу	Питання, презентація
2/2	ТЕМА 3. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ЯК СИСТЕМА	Знання структурних та функціональних елементів педагогічної системи, законів її функціонування; знання структури, загальних властивостей, законів, закономірностей і принципів, педагогічного процесу; уміння планувати організовувати і реалізовувати цілісний	Есе, питання

		педагогічний процес і моделювати різні форми його організації	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ВИХОВАННЯ			
2/2	ТЕМА 4. ВИХОВАННЯ – ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	Знання теоретичних основ виховання, самовиховання і перевиховання особистості ; закономірностей і принципів виховання; уміння використовувати сучасні технології і методики виховання в закладах освіти	Питання, презентація
0/2	ТЕМА 5. ЗМІСТ ВИХОВАННЯ	Знання основ формування базової культури особистості у процесі навчання і виховання, сучасних концепцій змісту освіти і виховання; уміння визначати зміст виховання та здійснювати керівництво вихованням учнів/студентів	Есе.. питання
2/2	ТЕМА 6. МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ	Знання сучасних підходів до трактування методів і прийомів, механізмів виховного впливу на особистість; уміння здійснювати оптимальний вибір методу виховання, уміння використовувати продуктивні технології виховного впливу на особистість	Творча робота
2/2	КОЛЕКТИВ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ. ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОЛЕКТИВІ	Знання сучасних теорій колективу, особливостей діяльності і спілкування в колективі, педагогічних основ роботи з колективом, шляхів і засобів удосконалення колективної творчої діяльності; уміння регулювати спілкування в системі міжособистісних взаємин в колективі	Питання, есе.
0/2	ПЕДАГОГІКА СЕРЕДОВИЩА. СІМ'Я ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	Знання виховних функцій соціального середовища, чинників і механізмів соціального виховання та формування соціальної компетентності особистості, соціально-виховних функцій сім'ї; уміння визначати шляхи формування психологічно безпечного середовища особистості, уміння налагоджувати соціальну взаємодію, попереджати та розв'язувати конфлікти у соціальній і професійній взаємодії	Питання, презентація
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ			
1/2	ТЕМА 9. ДИДАКТИКА – ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	Знання актуальних питань теорії навчання й освіти, сутності процесу навчання, проблем управління навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти, шляхів реалізації принципів навчання у практиці закладів освіти; уміння визначати сутність основних концепцій навчання; уміння проектувати навчальну діяльність учнів/студентів в умовах закладу освіти	Питання. тестові завдання
1/2	ТЕМА 10. ЗАКОНОМІРНОСТІ І ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ		
2/2	ТЕМА 11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	Знання особливостей, функцій і методів навчання; уміння здійснювати оптимальний вибір сучасних методів і засобів навчання	Кейси, презентація
2/2	ТЕМА 12. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ І СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	Знання організаційних форм навчання, дидактичних моделей і систем навчання; уміння використовувати сучасні форми організації навчального процесу в закладах освіти; уміння моделювати та реалізовувати різні форми аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти; уміння моделювати і впроваджувати сучасні освітні технології як під час асистентської практики, так і в професійно-педагогічній діяльності у закладах освіти	Творча робота
2/2	ТЕМА 13. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	Знання функцій, видів і форм контролю результатів навчання у закладах освіти; уміння аналізувати й оцінювати процес і результати навчання, здійснювати його корекцію	Есе, тестові завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. ЯК ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА			

УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ СИСТЕМАМИ			
1/2	ТЕМА 14. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. НАУКОВІ ЗАСАДИ ВНУТРІШНЬОГО УПРАВЛІННЯ	Знання актуальних питань педагогічного менеджменту та управління закладами освіти; здатність моделювати педагогічні системи	Есе
1/2	ТЕМА 15.ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	Знання сутності інноваційних процесів в освіті, інноваційної освітньої діяльності, шляхів формування інноваційного освітнього простору; уміння виявляти прогресивні ідеї у сфері освіти і впроваджувати їх у власну науково-педагогічну діяльність	Презентація

Основні джерела

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 352 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посібник. Дрогобич: Коло, 2006. 606 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. 2-е вид. К.: Академія, 2007. 616 с.
4. Веретенко Т.Г. Загальна педагогіка: навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004, 128с..
5. Вступ до освітології : навчальний посібник / упорядники; В.О.Огнев'юк, С.О.Сисоєва. К: ВП «Едельвейс», 2017. 382 с.
6. Голованова Н.Ф. Общая педагогика: учебное пособие. СПб.: Речь, 2005. 317 с.
7. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 374 с.
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 532 с.
9. Зайченко І. Педагогіка: підручник, 3-є видання. К.: Ліра-К, 2016. 608 с.
10. Закон України «Про освіту». Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. /К. : Міленіум, 2017. (Нормативно-правові документи)
11. Кремень В.Г. Енциклопедія освіти. К.: Юрінкомінтер, 2008. 1040 с.
12. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка : підручник. К.: Знання–Прес, 2003. 418 с.
13. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: навчальний посібник. К.: МАУП, 2002. 172 с.
14. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2012. 288 с.
15. Мойсеюк Н.Е. Педагогіка: навчальний посібник. 3-є вид. К.: ВАН КДНК, 2001. 608 с.
16. Національна доктрина розвитку освіти. Освіта України. 2002. № 23. С. 4-6.
17. Освітологія : фахова підготовка : навчально-методичний посібник ./ за ред. В.О.Огнев'юка, С.О. Сисоєвої К.: ВП «Едельвейс», 2014. 612 с.
18. Освітологія : хрестоматія : навчальний посібник / укладачі В.О. Огнев'юк, С.О.Сисоєва. К. :В П «Едельвейс, 2013. 728 с.
19. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: «А.С.К.», 2012. 308 с.
20. Пашенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка. К.: Центр наукової літератури, 2019. 228 с.
21. Радул.А.Б., Довга Т.Я. Педагогіка :інформативний виклад. К.:Видавничий Дім «Слово».2016. 344с.
22. Столяренко А.М. Общая педагогика : учебное пособие. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 479 с.
23. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Академія, 2005. 560 с.
24. Чайка В.М. Основи дидактики: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2011. 240 с.
25. Шоробура І.М. Педагогічний менеджмент: курс лекцій. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д.Г., 2010. 192 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.. Виконані завдання (творча робота/есе/ проекти) перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження на науково-практичну конференцію) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, тести, завдання	15
Модуль 2 (теми 4-8) усне опитування, тести, завдання	15
Модуль 3 (теми 9-13) усне опитування, тести, завдання	15
Модуль 4 (теми 14-15) усне опитування, тести, завдання	15
Творча робота /есе/проект (теми 1-15)	20
Підсумкова контрольна робота	20